

Un om duhovnicesc nu poate spune niciodată că nu este păcătos. Se vede mai păcătos decât toți, dar face și fapte de pocăință, se duce la mănăstire. Disprețul acesta față de tine s-ar putea, de fapt, să fie o autentică smerenie. Dar să nu te diluezi în așa hal, încât să nu mai ai nădejde de mântuire. Dacă te disprețuiești pe tine, asta înseamnă deja o mare biruință. **Însă să nu te disprețuiești în comparație cu alții.** Nu este bine! Se poate să fie o mândrie ascunsă: „Nu sunt la nivelul lui cutare!”. Dar ce mă interesează lucrul acesta? **Eu răspund la nivelul pe care îl am eu.** V-am spus, sunt pahare mari și pahare mici. Dar, fiecare pahar dacă este plin, este desăvârșit!

La măsura la care ești tu, la măsura aceea ți se și cere. După darurile pe care le-a dat: adică la unul i-a dat un talant, la altul i-a dat trei, iar la altul i-a dat zece. Și le-a cerut să-i înmulțească după cât a primit fiecare. Mai vinovat este cel nepăsător, care stă pe loc. Care stă și așteaptă să vie nu știu ce.

(Ne vorbește Părintele Arsenie, volumul 2, Editura Episcopiei Romanului, 1996, p. 65)

Este vindecare și mântuire pentru cel mândru și iute din fire? Cum poate fi dobândit pentru Hristos?

- Da, este vindecare și mântuire și pentru cel mândru, dar va trebui să trăiască într-o mare frică de Dumnezeu, că zis este cu strășnicie: *Domnul celor mândri le stă împotriva!* Acest păcat este cel mai urât de Dumnezeu. Este păcatul luciferic care a adus căderea unei cete întregi de îngeri și i-a făcut lipsiți total de darurile lui Dumnezeu. Sunt draci nesuferiți, urâți, vicleni, ființe cu ură desăvârșită și blestemați pe vecii vecilor. Aceasta este soarta tuturor celor ce se încred în puterile lor, mai presus de toți, îngâmfați, nemiloși, urâți de semenii lor, îndrăzneți și fără rușine. Dacă Dumnezeu a luat darul de la ei, vor fi din ce în ce mai mult într-o asemănare cu diavolul.

Frate, tu știi Scriptura, că Dumnezeu numai celor smeriți le dă har, și zici că te vei lăsa mai târziu de patima înălțării de sine, dar nu bagi de seamă că într-aceasta sufletul tău se pierde deja? **(Părintele Arsenie Papacioc)**

*

Prin cuvântul „talant” trebuie să înțelegem nu numai bogăție, știință și renume. **Talanții sunt condițiile prielnice pentru mântuirea sufletului.** Fiecare dintre noi primește talanți. Sărăcia, bolile, tot felul de supărări toate sunt talanți, dacă omul îi folosește în scop duhovnicesc, pentru mântuirea sufletului, aceștia aduc rod. „Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre.” (Luca 21, 19) Iar cel ce a ascuns în pământ talantul dat este omul care, neîngrijindu-se de mântuirea sufletului său, a întrebuințat viața pământească doar pentru realizarea bunăstării materiale.

Trebuie să știm că tot ce este rău, precum și patimile care ne luptă, nu sunt ale noastre, ci de la vrăjmașul, de la diavolul. Este foarte important! **Putem birui patimile doar atunci când nu le socotim a fi ale noastre.**

(Starețul Nikon de la Optina, Editura Doxologia, Iași, 2011, p. 223)

Despre smerenie și mândrie, diferența dintre cele două și „proveniența” darurilor – interviu cu Arhiepiscopul Vichentie de Ekaterinburg și Verkhotur

–Spuneți-ne, vă rugăm, cum să deosebim darul de la Dumnezeu de acela venit de la cel rău?

– Mai întâi de toate, Dumnezeu Își oferă darurile Sale omului pentru multa osteneală duhovnicească, pentru nevoințe, pentru lepădarea de sine și de toate cele lumești, pentru înalta lucrare a smereniei.

Temeiul acestor daruri este **smerenia**. Pentru că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, însă harul Lui îl dă celor smeriți – când există virtutea smereniei și când omul nu se mândrește cu realizările lui. Când gândește că ele nu îi aparțin lui, ci lui Dumnezeu, Domnul îl înzestrează cu darurile Lui: darul vindecării, darul intuiției, darul povățuirii și nenumărate alte daruri.

Bineînțeles, persoana care le primește lucrează cu ea însăși și își cultivă sufletul, își smulge toate buruienile din inimă și nu se gândește cum să obțină aceste daruri. Ea se gândește la mântuire, iar Domnul Însuși i le dă. Și de multe ori se întâmplă ca ea să nu vrea aceasta, însă oamenii o remarcă. De aceea, spune: **„Acesta nu vine de la mine, ci de la Domnul”**.

– Această persoană fuge de slavă.

– Da, ea fuge de slava aceasta. Domnul este milostiv, vrea să-și dăruiască ale Lui bunătăți celui ce are nevoie. Indivizii extrasenzoriali cred că au daruri dumnezeiești. În felul acesta, ei nu cred decât că sunt hărăziți – și nu este cazul. Își agită mâinile, prevăd, văd, aud, remarcă câte ceva și cred că aceea vine de la Dumnezeu. Au și vreo lumânare și vreo icoană alături și zic: **„Iată, am ajutor de la Dumnezeu”**. Nu există astfel de daruri. După a mea cunoștință, Sfinții Părinți nu ajungeau la aceste daruri decât cu osteneală duhovnicească.

–Cu nemaîntâlnite osteneli duhovnicești!

– Luați-l ca exemplu pe **Sfântul Serghie de Radonej** sau pe **Sfântul Serafim de Sarov**. De pildă, un bărbat a venit la Sfântul Serghie ca să-i aducă un prunc bolnav, iar pruncul a murit. Iar bărbatul, de disperare și de durere, l-a pus pe acela la picioarele sfântului, să facă ce va vrea cu el. Serghie a plecat și s-a rugat, iar Domnul i-a ascultat rugăciunea. Și i-a zis Sfântul bărbatului: **„Mergi acasă, însă să nu spui nimănui nimic, atâta vreme cât voi fi în viață”**.

Acela a plecat bucuros, întrucât fiul lui a fost ridicat din boală și vindecat. Bineînțeles, aceasta este o mare bucurie. Însă, urmând îndemnul Mântuitorului Hristos, i-a spus lui: **„Nu zi nimănui ce am făcut”**. Iată un exemplu de felul în care Domnul ne arată cum să primim darurile și să le păzim cu inimă înfrântă și smerită. Însă, când cineva dobândește darurile în mod atât de simplu... (...) Care este nevoința celui mândru, nevoința pentru care a dobândit aceste daruri? Le-a dobândit, oare, pentru **mândria** lui? Da, le-a dobândit pentru mândrie – și nu de la Dumnezeu, ci de la diavoli. Nu există o a treia putere: există numai puterea dumnezeiască și puterea demonică.

– Ori una, ori cealaltă...

– Puterea dumnezeiască nu poate fi obținută decât prin smerenie, prin multa nevoință duhovnicească, iar cea demonică – în deplina siguranță și cu ușurință..

*

Gheronda, eu le invidiez pe unele maici, pentru că au daruri pe care eu nu le am.

Ți-a dat și ție Dumnezeu atâtea daruri, iar tu invidiezi darurile celorlalți?... Îmi amintești de fata unui cofetar din Konita. Tatăl ei îi dădea în fiecare zi o bucățică de prăjitură, ca să nu mănânce dintr-o bucată mai mare, dar ea îi vedea pe copiii de la școală mâncând câte o bucată mare de turtă de mălai și îi invidia. „Ce bucată mare mănâncă ăștia! Mie tatăl meu îmi dă doar o bucățică”. Poftea turta pe care o mâncau ceilalți copii, în timp ce ea avea acasă o întreagă cofetărie și mânca prăjituri! Vreau să spun că nici tu nu prețuiești marile daruri pe care ți le-a dat Dumnezeu, ci vezi numai darurile celorlalți și îi invidiezi.

Să nu fim nemulțumitori față de Dumnezeu, Părintele nostru cel Bun, Care a înzestrat toate făpturile Sale cu diferite daruri, căci el știe de ce anume are trebuință fiecare, ca să nu se vatăme. Însă noi de multe ori facem precum copiii mici și ne plângem că nu ne-a dat și nouă Părintele un franc sau doi, așa cum a dat fraților noștri, în timp ce nouă ne-a dat o bancnotă de o sută. Ne gândim că ceea ce ne-a dat nouă este un nimic, fiindcă luăm bancnota drept o simplă hârtie și ne lăsăm impresionați de bănuțul de un franc sau de doi franci pe care l-a dat fraților noștri.

Și astfel începem să plângem și să ne arătăm indignați față de Bunul nostru Părinte.

(Cuviosul Paisie Aghioritul, *Patimi și virtuți*, Editura Evanghelismos, București, 2007, p. 122)